

Kuukauden siuntiolainen

Sjundea
Upplysningar

1/2026

Mikä on Kuukauden siuntiolainen?

Kuukauden siuntiolainen on Siuntion kunnan uusi tilattava verkkojulkaisu, jossa kerrotaan mielenkiintoisia asioita Siuntion menneisyydestä ja nykyisyydestä. Se ei siis ole varsinainen tiedotusjulkaisu, vaikka joskus aiheisiin saattaakin ekyä joitain ajankohtaisuuksia. Kuukauden siuntiolainen voi olla esine, asia, henkilö tai tapahtuma. Mikä vain asia, joka voi kiinnostaa siuntiolaisia tai jota vaikka kylillä on pitkäänkin pohdittu. Julkaisun tarkoituksena on rakentaa yhteisöllisyyttä yhteisen historian ja yhteisten kokemusten kautta.

Suunnitteilla on esimerkiksi Kuukauden siuntiolainen...

rakennus, kylännimi, henkilö, historian henkilö, yhdistys, liikuntapaikka, yritys, nuorten valinta, historian tapahtuma, kadunnimi.

Joka numerossa ei siis esitellä täysin samoja asioita, vaan esiteltävät asiat muuttuvat kuukaudesta toiseen.

Yhteistä kaikille jutuille kuitenkin on, että ne ovat hieman laajempia kuin Instagram-päivitykset ja jos jutussa on tietopohjaista aineistoa, on lähteet mainittu.

Olisiko Sinulla ideoita Kuukauden siuntiolaiseen? Tai haluaisitko ehkä osallistua sen tekemiseen kirjoittajana tai lähettämällä kuvia? Rahallista palkkioita emme kuvista ja jutuista ikävä kyllä voi maksaa, mutta ajatuksemme on, että yhteisön rakentaminen on riittävä palkkio tässä tapauksessa.

Myös julkaisun lopullinen nimi on muuten vielä avoinna. Olisiko Sinulla ehdotusta?

Ota reilusti yhteyttä!

Eero Kling, eero.kling@siuntio.fi

Kuukauden kylännimi: **Kahvimaa**

Oletko koskaan pohtinut, miksi Siuntion pohjoisosassa on kylä nimeltä Kahvimaa? Kahvihan ei tunnetusti Siuntiossa kasva, vaikka viiniköynnöksiä kirkon vieressä jo nouseekin.

Mitään varmuutta ei Kahvimaan nimen alkuperästä ole. Karttoihin se on ilmestynyt vuonna 1959 suomenkielisessä muodossaan Kahvimaa. Vuoden 1949 samoilla seuduilla lukee vain tilojen nimiä: Norrkulla, Björkkulla, Leppäälho.

Kahvimaan nimeen on esitetty mon-

ta tarinaa, kuten maanmittarin suorittamiin maanmittauksiin alueella, jolloin joka talossa tarjottiin kahvia maanmittarille.

Yleisesti tunnetuin paikallinen tarina pontikkatehtaita etsivästä poliisista, jolle joka talossa tarjottiin kahvia, ja kierroksen lopussa hän oli viimeisen talon kahvitarjoiluille todennut: "Tää on kyl yks kahvimaa! Ikävä kyllä alkuperäisiin lähteisiin näiden tarinoiden taustalla ei enää pääse käsiksi.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Vad är Sjundeå Upplysningar?

Sjundeå Upplysningar är Sjundeå kommuns nya webbpublikation där vi berättar intressanta saker om Sjundeås dåtid och nutid. Det är inte ett nyhetsbrev, men artiklarna kan ibland beröra aktuella ämnen. En artikel i Sjundeå Upplysningar kan handla om ett föremål, en sak, en person eller en händelse – kort sagt vad som helst som kan intressera Sjundeåbor eller som man kanske har funderat över i området. Syftet med publikationen är att stärka gemenskapen genom vår gemensamma historia och våra gemensamma upplevelser.

Ämnen kan till exempel vara:

byggnader, byanamn, personer, historiska personer, föreningar, idrottsplatser, företag, ungas val, historiska händelser, gatunamn.

Varje nummer lyfter inte fram samma typ av objekt; ämnena varierar från månad till månad. Det som förenar alla texter är att de är något mer omfattande än ett Instagram-inlägg, och om texten bygger på faktaunderlag anges källor.

Har du idéer för Sjundeå Upplysningar? Eller skulle du vilja bidra som skribent eller genom att skicka in bilder? Tyvärr kan vi inte betala ersättning för bilder och texter, men tanken är att gemenskapsbyggandet i sig får vara belöningen.

Det slutliga namnet på publikationen är för övrigt fortfarande öppet. Har du nåt förslag?

Kontakta oss gärna!

Eero Kling
eero.kling@sjundeå.fi

Månadens byanamn: **Kaffelandet**

Har du någonsin funderat på varför det i norra Sjundeå finns en by som heter Kaffelandet? Kaffe växer ju som bekant inte i Sjundeå, även om vinrankorna vid kyrkan numera klättrar allt högre.

Det finns ingen visshet om ursprunget till Kaffelandets namn. På kartor dyker det upp 1959 i sin finska form Kahvimaa. På kartor från 1949 står det bara gårdsnamn i trakten: Norrkulla, Björkkulla, Leppåalho.

Det finns flera berättelser om nam-

net. En knyter an till lantmåterimätningar i området – i varje hus bjöds lantmätaren på kaffe.

Den mest kända lokala historien handlar om en polis som letade efter hembränningsapparater och som blev bjuden på kaffe i varje hus; i slutet lär han ha sagt: "Tää on kyl yks kahvimaa!"

Tyvärr finns inga ursprungliga källor bevarade som bekräftar dessa historier.

Fortsätter på följande uppslag

Varmalta näyttää se, että Kahvimaan nimi ei ole tullut markkinointitempauksena (kuten vaikkapa Espoon Tapiola ja Westend), vaan se on hiljalleen löytänyt paikkansa kuntalaisten suussa. Ruotsinkielisen muotonsa

Kaffelandet kylä on saanut karttoihin niinkin myöhään kuin 1996.

Lähteet: <https://kahvimaablog.wordpress.com/>; <https://vanhatkartat.fi>

Eero Kling

Kuukauden historiallinen henkilö: **Åke Tott**

Åke Tottin nimeen törmää moni Siuntion keskustassa asioiva. Åke Tottin tie alkaa S-marketilta, jatkuu ohi rakentuvan K-marketin ja päättyy kunnantalon ja Sivistyskampus Siuntion sydämen eteen. Mutta kuka oikein oli Åke Tott? Ja miksi Siuntion keskustassa on hänen nimeään kantava tie?

Åke Henrikinpoika Tott syntyi vuonna 1598 Lohjan Kirkniemen kartanossa alun perin tanskalais-ruotsalaiseen aatelissukuun. Hänen äitinsä oli kuningas Eerik XIV:sta tytär Sigrid Vaasa.

Åke Tott sai mainetta 30-vuotisessa sodassa (1618-1648), kohosi siellä marsalkaksi ja sai urheudesta kuningas Kustaa II Aadolfilta lisänimen Lumiaura. Åke Tott toimi myös valtaneuvoksena, mitä voidaan pitää 1600-luvun vastineena nykyajan ministerille. Åke Tott on haudattu Turun tuomiokirkkoon, jossa hänellä on barokkityylinen muistomerkki.

Vaikka Åke Tott olikin kiistämättä taitava sotilas ja muutenkin aikansa merkkihenkilö, ei hän näillä avuilla ole vielä saanut hänen mukaansa nimettyä tietä Siuntion keskustaan.

Åke Tott on haudattu Turun tuomiokirkkoon, jossa hänellä on barokkityylinen muistomerkki.

Åke Tott är begravd i Åbo domkyrka där han har ett minnesmärke i barockstil.

Sannolikt har namnet inte tillkommit som ett marknadsföringstrick (som till exempel Esbos Tapiola och Westend), utan det har småningom etablerats i invånarnas vardagstal.

Den svenska formen Kaffelandet

kom så sent som 1996 in på kartorna.

Källor: <https://kahvimaablog.wordpress.com/>; <https://vanhatkartat.fi>

Eero Kling

Månadens historiska person: **Åke Tott**

Namnet Åke Totts väg möter många som rör sig i Sjundeå centrum. Vägen börjar vid S-market, fortsätter förbi det nya K-marketbygget och slutar framför kommunhuset och Bildningscampus Sjundeå hjärta. Men vem var Åke Tott – och varför finns det en väg i centrum som bär hans namn?

Åke Henriksson Tott föddes 1598 på Gerknäs gård i Lojo, i en dansk-svensk adelsfamilj. Hans mor var Sigrid Vasa, dotter till kung Erik XIV. Åke Tott vann rykte i trettioåriga kriget (1618–1648), blev där fältmarskalk och fick av kung Gustav II Adolf tillnamnet Snöplogen.

Han var också riksråd – en 1600-talets motsvarighet till en modern minister. Åke Tott är begravd i Åbo

domkyrka där han har ett minnesmärke i barockstil.

Även om Åke Tott onekligen var en skicklig soldat och även annars en framstående person på sin tid, räckte inte det i sig för att ge namn åt en väg i Sjundeå centrum. Namnvalet är ändå begripligt: även om han föddes i Lojo tillbringade han barndomen, från 1603, på Sjundby slott med sin mor Sigrid Vasa och sin far Henrik Tott. På 1600-talet använde släkten till och med namnet Tott af Sjundby. Åkes son Klaus Tott sålde dock Sjundby gård till drottning Kristina på 1650-talet.

Källor: Tietojätti 1999, Otavan tietosanakirja 2002, Otavan iso tietosanakirja 1964, Otavan iso tietosanakirja 1937

Åke Tott jatkuu...

Tien nimeäminen hänen mukaansa on kuitenkin erittäin ymmärrettävää, sillä vaikka Åke Tott syntyiikin Lohjan Kirkniemessä vietti hän lapsuutensa vuodesta 1603 alkaen Sjundbyn linnassa äitinsä Sigrid Vaasan ja isänsä Henrik Tottin kanssa.

Tottit jopa käyttivät 1600-luvulla

suvusta nimeä Tott af Sjundby. Åke Tottin poika Klaus Tott möi Sjundbyn kartanon kuitenkin kuningatar Kristiinalle 1650-luvulla.

Lähteet: Tietojätti 1999, Otavan tietosanakirja 2002, Otavan iso tietosanakirja 1964, Otavan iso tietosanakirja 1937

Kuukauden aikajana: Siuntion historian aikajana

Esihistoria

n. 10 000 vuotta sitten: Viimeisen jääkauden jälkeen Siuntion alue oli merenpohjaa.

Pronssikausi (n. 1500–500 eaa.): Hautaröykkiöitä rakennettiin korkeille kallioille, kuten Krejansbergetille.

Keskiaika

Vuosi 1382: Ensimmäinen asiakirjamerkintä Siuntiosta – lahjakirja Lohjan seurakunnalle.

Vuosi 1417: Siuntio mainitaan hallinnollisena yksikkönä.

1400-luku: Pyhän Pietarin harmaa-kivikirkko rakennetaan.

1420: Suitian kartano mainitaan ensimmäisen kerran.

1541: Erik Fleming aloittaa Suitian linnan rakennustyöt.

1560-luku: Sjundbyn kartanolinnaa aletaan rakentaa.

1700-luku

1713–1721 (Isoviha): Pyhän Pietarin kirkko kärsii suuria tuhoja. Kirkonkelot varastetaan, ja kirkkoherra pakenee Ruotsiin. [siuntionseurakunta.fi]

1730-luku: Kirkkoa kunnostetaan jälleen käyttöön.

1800-luku

1864–1871: Kansalliskirjailija Aleksis Kivi asuu Charlotta Lönnqvistin luona Fanjunkarsin torpassa ja kirjoittaa mm. Seitsemän veljestä. [siuntio.fi]

1900-luku

1944–1956: Porkkalan vuokra-aika – osa Siuntiosta kuuluu Neuvostoliiton vuokra-alueeseen. Fanjunkarsin torppa tuhoutuu.

Kuukauden Kivi

Joka kuukausi piilotamme yhden kiven johonkin päin Siuntiota. Vihjeen kiven sijaintipaikasta saat Kuukauden Kivi -otsikon alta. Koska haluamme kunnioittaa Aleksis Kiven perintöä, on kuukauden kiveen aina maalattu lainaus Aleksis Kiven tekstistä ennen piilotusta. Siksi siis Kuukauden Kivi.

Ensimmäinen Kivi: Löydät minut paikasta, jossa risteävät Aleksiksen nimikkotie ja ensimmäisen teatteri-

lavoilla esitetyn Aleksiksen näytelmän nimikkotie.

Månadens tidslinje:

Sjundeås historiska tidslinje

Förhistoria

För cirka 10 000 år sedan: Efter den senaste istiden var Sjundeå täckt av hav.

Bronsåldern (cirka 1500–500 f.Kr.): Gravhögar byggdes på höga klippor, såsom Krejansberget.

Medeltiden

1382: Första dokumenterade omnämmandet av Sjundeå – en gåvohandling till församlingen i Lohja.

1417: Sjundeå omnämns som en administrativ enhet.

1400-talet: S:t Petri gråstenskyrka byggs.

1420: Svidja herrgård omnämns för första gången.

1541: Erik Fleming påbörjar byggandet av Svidja slott.

1560-talet: Byggandet av Sjunby

herrgård påbörjas.

1700-talet

1713–1721 (Stora nordiska kriget): S:t Petrikyrkan drabbas av omfattande skador. Kyrkklockorna stjäls och kyrkoherden flyr till Sverige. [siun-tionseurakunta.fi]

1730-talet: Kyrkan renoveras och tas åter i bruk.

1800-talet

1864–1871: Nationalförfattaren Aleksis Kivi bor tillsammans med Charlotta Lönnqvist på Fanjunkars torp och skriver bland annat Sju bröder. [sjundeaa.fi]

1900-talet

1944–1956: Porkkala arrenderat – en del av Sjundeå tillhör området som arrenderades till Sovjetunionen. Fanjunkars torp förstörs.

Månadens Kivi

Varje månad gömmer vi en sten någonstans i Sjundeå. Ledtråden till var stenen finns hittar du under rubriken Månadens sten. Eftersom vi vill hedra Aleksis Kivis arv – han skrev en stor del av sina verk i Sjundeå – är stenen alltid målad med ett citat av Kivi. Därmed Månadens Kivi.

Första stenen: Du hittar mig där vägen namngiven efter Aleksis kor-

sar vägen som bär namnet på den första pjäs av Aleksis som uppfördes på teaterscenen.

Kuukauden siuntiolainen Sjundeå Upplysningar

Julkaisija: Siuntion kunta
Päätoimittaja: Eero Kling
eero.kling@siuntio.fi

Utgivare: Sjundeå kommun
Chefredaktör: Eero Kling
eero.kling@sjundeå.fi

Numero | Nummer 1/2026

Siuntion kunta, Puistopolku 1, 02580 Siuntio | 09 2606 11 | www.siuntio.fi
Sjundeå kommun, Parkstigen 1, 02580 Sjundeå | 09 2606 11 | www.sjundeå.fi